

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Debreczen, XXI. évf. 80. szám.

ÁRA 20 KORONA

1923. április 10. Kedd.

Gömbösök kudarca

Budapest, április 9. A parlamenti szünet a holnapi nappal véget ér, újból összeül a nemzetgyűlés. Szünet alatt a politikai világban nagy eseményekre történtek meg az előkészületek. Az az ellentét, amely a kormányzópárt kebelében annak megalakulása óta észlelhető volt, melynek előbb-utóbb való kitörése nem maradhatott el, ezideig csak váratott magára. A kabinet rekonstrukciójáról, későbbi megjelöléséről beszéltek és a kormányzat irányának és tempójának megváltoztatását követelték. A nagy felekezéssel indított roham azonban megtorpant, a támadókból idáig dőltek lettek. A helyzet annyira időszerűvé vált, hogy maga után vonta a mérsékelt szervezkedést, akik részéről Wülf József adott hangot annak a kívánságnak, hogy az intranzigensnek, a kormányt gáncsolók, a párt homogenitását veszélyeztetők hagyják el a pártot. Az intranzigensnek igyekeztek az ellentéteket eltüntetni és a párt vezetőségének pedig az a feladata, hogy a szünet utáni legelső napok nem alkalmasak arra, hogy e döntő fontosságú kérdésekben a párt rögtön határozzon. A vidékről feljövő képviselőket tájékoztatni kell, csak ezután foglalkozhat a párttervezéssel a párt megújításának kérdésével. Az így keletkezett szabad idők az intranzigens csoport még egy kísérletre használta fel, ez pedig a ké-

szülő földbirtok novella kapcsán a radikális agrár elemek megnyerése.

Nagyatádi személyére vonatkozó kísérletek és feltevések is meghíúsultak. A földművelésügyi miniszter tegnap a miniszterelnökkel tárgyalt, a mai tanácskozáson kiderült, hogy a két kormányfő között nincsen sem politikai kérdésekben, sem a földbirtokreform kérdésében ellentét.

Az Eörfly-Schandl csoport szüneten bekapcsolódott ebbe a mozgáslomba, szombat óta olyan híreket közltek bizonyos körök, hogy Gömbös levelet írt volna Bethlennek, de Részöly ezt odamódosították, hogy személyesen tárgyalt a miniszterelnökkel. Ezek a hírek alopatalanok. Gömbösnek hosszabb ideje nem volt alkalma a miniszterelnökkel politikai kérdésekről írásban, vagy szóban tudósítani, ellenben tény az, hogy úgy ő, mint Wolff Károly ma délután a kormányzóhoz kihallgatásra kaptak meghívást. Erről a kihallgatásokról a politikai helyzetet ismerők a következőket mondották:

Akik ismerik a mai politikai helyzetet, azok ennek a kihallgatásnak semmiféle mielőtt jelentőséget nem tulajdonítanak. Ez a két kihallgatás semmilyen sem különbözik a kormányzó részéről mostanában sürin adott más kihallgatásoktól, amelyek során a kormányzó különböző pártfőnököket fogadott.

Jövőre csak 800,000 tisztviselő kap hatósági lisztet

A minisztertanács — e héten — pénteki ülésén foglalkozik a természetrendelet tervezetével, úgy hogy az jövő vasárnap fog megjelenni a hivatalos lapban.

Az eddigi tárgyalások alapján számolni kell az eláttalnak kategóriájának erős csökkentésére, úgy hogy csak 800,000 személy fog kapni az új kormányban hatósági lisztet.

Ez a kijelölt 800,000 személy létszáma a köztisztviselőkből és azok családtagjaiból áll. A vasárnapi természetrendeletet a közel időben újabb rendelet fogja követni, amely megállapítja, hogy a 800,000 ember számára miként teremti elő a kormány a szükséges gabonát. A hivatalos állásnaptól ebben az irányban még nem alakult ki teljesen, de a mai napok semmi kétségben sem lehetnek afeől, hogy az ország adót a kormány az ideig tartatja.

Földbirtokreform 3 évi próbaidőre

A földbirtokreform tervezete most kerül a minisztertanács elé. Politikai körökben tudni vélik, hogy a földet 3 évi próbaidőre kapják az igénylők. Ha ezalatt kiderül, hogy jól sáfárolják és a földet kellőképpen kihasználják, kedvezményesen végleg megkapják a földet.

Interpelláció a drágaság miatt

Az egypárti honvédelmi bizottság az ellenzék passzíván nézi, csak gazdasági és szociális természetű kérdésekre készüldök. Ezt a felfogást bizonyítja az a munka, amelyet a drágasági bizottságban a lakáskérdés kapcsán végeztek. A szociáldemokraták a legközelebbi interpellációk keretében más ügyeket is napirendre kívánnak hozni. Így Farkas István interpellációt fogyzott be a drágaság ügyében, követelni fogja az index-törvényt, valamint a kivétel betiltását mindaddig, míg a legfontosabb életmódcikkéket árai a lakosság teherbíró képességének megfelelően le nem szűnnek.

Kisebbségi különvétel

A lakásrendelet ellen az ellenzék a Ház holnap kezdődő ülésén még nem ismeri a kormány programját és így várakozó álláspontot foglal el. Pozitív ellenzéki program csak a drágasági bizottság

jövő héten kezdődő ülésére vonatkozólag formálódott ki. Ezek letelezés az ellenzék kisebbségi különvételét nyújt be a lakásügyi rendelettel leendő szabályozása elen és indítványozza, hogy a lakásügyet külön törvénnyel rendezze a nemzetgyűlés.

Tárgyalásra kerül a drágasági bizottság előtt a mezőgazdasági hitel, valamint a devizaközpont ügye is. Ezeket a kérdéseket szakértők és a szakminiszterek bevonásával tárgyalja a drágasági bizottság.

Főispánok

A közigazgatási reformról az ellenzék a Ház összeülése után szándékozik megbeszéléseket folytatni. E hó 12-én különben a képviselőházban nagy ankét ill. össze a közigazgatási reform tárgyalására. Résztvevő azon az anketón minden főispán, alispán és polgármester s néhány főtisztviselő is.

Nem jelenik meg kedden a lakásrendelet

A lakásrendelet megjelenése pár napra elhalasztódott. Nyomdatechnikai okok nem engedték meg ugyan a rendelet megjelenését keddre, az igért terminusra.

A létminimum megállapítását kéri a magántisztviselők

Budapest, április 9. A magántisztviselők Országos Szövetsége hétfő este a régiképviselőházaan ülést tartott, amelyen helyzetük javításával, amit a folyton emelkedő drágaság tesz szük ségessé, foglalkoztak. Kertész Miklós főtitkár a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

1. Követelik a létminimum törvényes szabályozását.

2. Követelik egy hivatalos állami statisztikai szerv felállítását, amely az életfentartási költségek változására vonatkozó tudományos fontosságú megállapításokat sürri időközben a nyilvánosságra bocsátja.

3. Béregyeztető bizottságok szervezését követelik, amelyeknek feladata a felmerülő bérdifferenciák elsimitása, a létminimum, a drágulás és a vállalatok tényleges teherbíró képességük figyelembevételével.

A nagygyűlés a javaslatot egyhangulag magáévá tette és elhatározta, hogy erről a munkaadó vállalatokat értesíti.

Uj belga-francia értekezlet kibontakozási terv készítésére

Páris, április 9. A Temps megerősíti azt a híresztelést, hogy Poincaré ismét találkozik fog Theunis belga miniszterelnökkel és Jaspar külügyminiszterrel. A belga miniszterek április 15-re jelezték párisi látogatásukat, de lehetséges, hogy már a hét közepén Párisba érkeznek. Az új konferencián ki akarják dolgozni a francia-belga jóvátételi tervet. Ezekbe az előkészítő tárgyalásokba az olasz kormányt is beavatják és ha majd minden tisztázva lesz, közös tanácskozássra hívják meg Olaszországot és Angliát.

Páris, április 9. Az „Echo de Paris” szerint Poincaré miniszterelnök szombaton táviratot küldött Theunis belga miniszterelnöknek s abban nyomatékosan hangsúlyozta, hogy Loucheur londoni tárgyalásai egyáltalán nem

érintik a francia jóvátételi politikát. A francia csapatok addig nem fogják kiüríteni a Ruhr-területet, míg a jóvátételi kérdés nincs teljesen rendezve. Ami a német adósság végösszegét illeti, Poincaré emlékeztet arra a korábbi nyilatkozatára, hogy Franciaország jogainak legesekélyebb csorbítását sem tűri.

24 óras sztrájk

az esseni áldozatok temetésekor
Bochum április 9. A Ruhr Echo című Essenben megjelenő kommunista lap felhívást intéz az egész Ruhr-vidék kommunista pártjaihoz. A felhívás a Ruhr vidék kommunista pártjainak tagjaira nézve 24 óras, tiltakozó sztrájkot mond ki, amely az agyonlőtt Krupp-gyári munkások temetési napján lesz és mint egységes mozgalom az egész Ruhr-vidékre kiterjed.

A kereskedők országos nagygyűlése követelte a devizapolitika megváltoztatását

Budapest, április 9. Régen nem látott impozáns megmozdulása volt a magyar kereskedelemnek az a vasárnapi országos nagygyűlés, melyet az OMKE a testvérérdekképviseletekkel együtt hívott össze, hogy a legutóbbi hónapok devizagazdálkodása ellen megnyilvánult elkeseredésnek hangot adjon. A több mint 1700 kereskedő, aki a nagygyűlésen résztvevett, az egész ország kereskedelmét képviselte.

Az országos nagygyűlést az OMKE elnöksége nevében Bulyáki Kálmán ügyvezető igazgató nyitotta meg. Sztierényi József báró nagyhatású megnyitói beszédében, amelyet többször percekig tartó taps szakított meg, a magyar kereskedelem és ipar áldozatkésztségét, nemzetiességét és az ország életében rendkívül fontos helyét jellemezte:

— A mai gyűlés — mondotta — segélykérés a kormányzathoz és kérem a kormány tisztelt képviselőit, hogy tolmácsolják a kormányhoz az itt hallottakat.

A magyar kereskedelem és ipar az újabb adózási törvények következtében tulajdonképpen leghatalmasabb adó szedőjévé váltak a magyar államnak. Ennek a tudatát kell bevinni a magyar közgazdasági, a magyar politikai életbe. Hangsúlyozni kívánom, hogy a magyar kereskedelem, miképpen a multban sohasegy kívánt magának külön jogokat és speciális elbánást a többi gazdasági ág rovására, azonképpen most sem kíván külön jogokat, hanem kiűz a maga megélhetéséért, kiűz a maga jogaiért, azért, hogy teljesíthesse a maga kötelességét. (Ugy van! Ugy van!) Ez pedig érdeke a magyar nemzetnek is. Csak a kereskedelem kapcsolhatja be hazánkat újból a viláfgazdaságba és fontos, hogy ne zárkózzunk el a külföldtől. Hangsúlyozni kívánom, hogy a magyar kereskedelem mindenkor beilleszkedett a nemzeti irányba és szelében az országnak ott, ahol még nem magyar a kereskedelem, a legjelentősebb érdem Magyarország magyarosodásában — a falu magyarságán kívül — a magyar kereskedelemé. (Ugy van! Ugy van! Szűnni nem akaró taps.)

A határozati javaslat

Szász Pál, az OMKE titkára, mint az országos nagygyűlés előadója, állott fel ezután szólásra:

— Három hónapnál hosszabb ideje, hogy a kereskedelem a devizapolitika ből kizárták. Soha külföldi propagandának olyan hatása nem volt mellettünk, mint az elmúlt három hónap devizapolitikájának ellenünk. A velünk összeköttetésben álló országok ke-

reskedelmi kamarái és más szervezetei, valamint a nagybankok külön körlevélben intik óvatosságra országunk kereskedőit és iparosait Magyarországgal szemben. Hogy ez mit jelent, mit ért az országnak, jobb nem beszélni. A külföld bizalma nélkül egy ország sem maradhat fenn.

Másik megdöbbentő következménye e három hónap devizapolitikájának — és ez nem kevésbé romboló hatású — idebent kezd megnyilvánulni, amikor a minimumra, a legeslegszükségesebbre redukált behozatalból a kereskedelmet egyszerűen hatalmi szóval kirekesztették azzal a megokolással, hogy a kereskedő ugysem kap a Devizaközponttól devizát. Ilyen körülmények közt nem lehet csodálkozni az ország kereskedőtársadalmának mélységes elkeseredésén.

Ezután felolvasta a következő határozati javaslatot:

„Az 1922 augusztus 8-án megjelent devizarendeletről létrekelt Devizaközpont korlátozó hatását a magyar kereskedelem kénytelen kellenet elviseleti, mert legitim devizajelvényeinek kielégítése mellett az illegitim valutajelvények megszüntetését remélte. Az érdekeltég nagy megnyugvással fogadta, hogy a kormány sikerült a magyar korona katasztrófális zuhanását megállítani, annak ártólyamát megszüntetni és éppen ezen körülmények magasabb szempontokra való tekintettel türelemmel elviselte és elszenvetve a nehézkes devizaelvétel súlyos átmenetnek vélt kellemetlenségeit.

1923 január elseje óta azonban a Devizaközpont rendelkezésének sem az egyik, sem a másik irányban megfelelni nem tudott, mert míg egyrészt a legitim kereskedelem igazolt igényei kielégítésére a legminimálisabb mértékben sem volt képes fizetőségek közzéhozni, addig másrészt — sajnos — a korona ártólyamának végzetes zuhanását megakadályozni nem tudta.

Mithogy a magyar kereskedelem immár 3 hónap óta sem régi tartozásai kiegyenlítésére, sem pedig olyan áruk kifizetésére, melyek behozatalára engedélyeket nyert, devizákat kapni nem tudott, minthogy tovább hitelezőivel szemben fennálló régi kötelezettségeinek eleget nem tehetett és már-már addig jutott, hogy a külföld bizalmát elvesztve, hitelünk tönkrement, kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy a Devizaközpont működése tulajdonképpen illuzióvá vált.

Mindezek alapján a magyar ipar és kereskedelem egyeteme a mai országos nagygyűlése alkalmával egyhangu határozatával szem végtelen

szerencsétlenség felé vtvő devizapolitika gyökeres megváltoztatását és a Devizaközpont mai formájában való meilőbbi megszűntetését követeli.

Amennyiben pedig ez technikai okokból a legrövidebb időn belül keresztülvíhető nem lenne, addig is a bankok közti szabad devizaforgalmat és a Devizaközpont által jogosnak elismert igények alapján a bankok ellenőrzése mellett a szükséges devizának a szabad forgalomban való beszerzését követelik.

Tabakovits Dusan felszólalása

Ezután Tabakovits Dusan, a Devizaközpont vezérigazgatója szólalt fel és a következőket mondotta:

— Kijelentem, hogy fent a miniszteriumban régóta érzik, hogy a mai állapot így fenn nem tartható. (Élénk éljenzés és taps.) Keressük a módozatot, hogy az urakon keresztül az államot segítsünk. (Erős taps.) Csak arra kérem önöket, uraim, hogy legyenek szelvesek azt a támogatást, melyet minden kritika dacára éreztem, velem szemben fentartani... és egész bizonyos vagyok benne, hogy rövid időn belül megtaláljuk a módot, melyivel segíteni fogunk mindannyukon.

Az országos nagygyűlés a határozati javaslatot egyhangulag elfogadta s a kiküldött végrehajtó bizottság feladatulva tette, hogy a határozatról és az elhangzottakról az összes illetékes hatóságokat tájékoztassa

Két navi fogházra ítélték Beniczky Ödönt

Becsületsértés miatt

Budapest, április 9. Beniczky Ödön volt belügyminiszter IV. Károly király szombathelyi látogatása után az öt felkereső újságíróknak az akkori politikai helyzetről nyilatkozván, több vezető állásban levő politikus, Sreter honvédelmi miniszter, Kovács István, Meskó Zoltán és Dömötör Mihály ellen éles támadást intézett. A nyilatkozatot Az Újság le is közölte.

Az újságírók az érdekeltek által indított Beniczky Ödön volt miniszter ellen, akit a budapesti törvényes sajtó után elkövetett többrendbeli rágalomzás vétsége címén összesen 42 ezer koronás pénzbírságra ítélték. Felelősség folytán az ügy a táblára került, ahol Degré Miklós dr. táblai elnök tanácsa az elsőfoku bíróság ítéletét megsemmisítve, Beniczky Ödön három rendbeli sajtó után elkövetett becsületsértés vétségében bűnösnek mondotta ki és ezért két hónapi fogházra és 8500 korona pénzbüntetésre ítélte.

A varsói antiszemita tiltatás

Vasró, április 9. Lengyel Távirati Iroda: Azokkal a külföldön elterjedt riasztó hírekkel szemben, amelyek a Budkiewicz prelátus halálra ítéltetésé miatt pénteken rendezett tiltakozó gyűlésen történt összeütközésekről szóltak, a varsói prefektus a következőket közli:

— A tiltakozó gyűlésen Varsó lakosságának minden rétege rendkívül nagy számban vett részt. A gyűlés után a tömeg tüntető körmenetet rendezet. A tiltakozó gyűlés résztvevőinek szétoszlátásakor egy ismeretlen ember és a gyűlés egyik résztvevője között civakodásra került a sor. Ez utóbbi kijelentette, hogy a zsidóknak nem elég hogy Oroszországot tönkre tették, Lengyelországot is tönkre akarják tenni. A menethez csatlakozó felelőtlen flatalembereknek ez a kijelentés elég volt arra, hogy „le a zsidókkal” kiáltással zavargást rendezzenek, amelynek során 31 zsidót megverték és számos ablakot és kirkakatok bezúgtak. A városi prefektus hangsúlyozza hogy rablást és komolyabb testi sértést sehosem állapítottak meg. A rendőrség a zavargókat szétoszlatta és a rendet ismét helyreállította. 56 embert, akiket a verekedések okozóinak tartanak letartóztattak.

Menyasszonyi ajandekot
legolesobbän vásárolhat a
Kristály üvegáruházban.
Tulajdonos: Laszk József.
Szent Anna-u. 6.

Györki Imre a kereskedelmi alkalmazottak szocialis irányu törekvéseiről

A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetsége debreczeni nőkja taggyűlést tartott vasárnap délelött 10 órakor az ipartestület tanácstermében, amely ez alkalommal szükek bizonyult. A központi vezetőség képviselőiben dr Györki Imre nemzetgyűlési képviselő jelent meg. — Rósentell István elnök üdvözölte a megjelenteket, ismertette a kereskedelmi alkalmazottak súlyos anyagi viszonyait, melyet a drágaság idézett elő.

Kovács Lajos a pénztárnoki, Papp Kálmán az ellenőri jelentését tette meg, majd Ulláky Sándor titkár teszi meg jelentését. Azzal kezd, hogy az egyesület vezetősége egy bizonyos idő óta külsőleg nem mutatott tevékenységet azért, mert a tagok egyrésze nem tett eleget a reá váró kötelességnek. A drágasági áramlat a legsúlyosabb viszonyok közé juttatta az amogy sem rózsás helyzetben levő alkalmazott táborát. Bejelenti, hogy az országos közgyűlés április 1-től a következő segélyeket és járulékokat állapította meg: Munkanélküli segély 24000 K-tól 25000 K-ig terjed; betegsegély 8000 K-tól 60000 K-ig; munkaképtelenségi segély 25000 K-tól 100000 K-ig; agykori segély 30000 K-tól 120000 K-ig; temetkezési segély 2000 K-tól 50000 K-ig; árvségély (az elhalt 16 éven ahlú árva részére) 10000 K-tól 40000 K-ig; özgyegység 2000 K-tól 80000 K-ig terjed.

Ezután Györki Imre nemzetgyűlési képviselő a központi képviselőiben ismertette az alkalmazottak gazdasági viszonyait. Beszédét azzal kezdte, hogy a jelentésben felsorolt kimutatás legfőbb bizonyítéka annak, hogy a kereskedelmi alkalmazottak még mindig nem ismerték fel a szervezkedésnek nagy fontosságát. Rámutat arra, hogy míg a főnökök és a munkáltatók

egy táborba tömörültek azért, hogy az érdekeiket megvédjék, addig az alkalmazottak egy része még mindig távol áll az egyesülettől. Így nem érhetnek célt s nem várhatnak jobb jövőt. Minden egyes társadalmi osztály amnyi szociális előnyöket tud magának kivívni, amilyen erős szervezetséggel rendelkezik. Az alkalmazottaknak nem csak a fizetések megajvitása lehet a célja, hanem egy egész sereg szociális intézmény ki-vekedése törvényjavaslatok után, mint a teljes vasárnapi munkaszünet 8 óras munkanap, este 6 órai zárás keretében a 2 órai ebédidő, a jogviszony, felmondás, végkielégítés rendezése, a munkajogi bíraskodás és az alkalmazotti kamara felállítás, a betegsegélyező pénztári autonomia visszaállítás, a légnimum adómentesítése és a munkanélküliek állami segélyben részesítése. Ezek azok a szociális követelmények, amelyekért az alkalmazottaknak küzdeniök kell.

Meg kell tehát értetni azokkal az alkalmazottakkal, akik még ma is távolról nézik az eseményeket, hogy becsatlenséget követnek el a saját dolgozó társaikkal szemben. Reméli, hogy amire ismét megjelenik az alkalmazottak körében, azok megtalálják a helyes utat amin haladniök kell. A taggyűlés beszédét nagy tetszéssel fogadta. A vezetőség kiegészítése után még több felszólalás volt. Varga Rezső indítványozta, hogy a vezetőség bizassék meg egy tervezet kidolgozásával s keresse meg a főnöki testületeket a fizetéseknek a viszonyokhoz mérten való megajvitására. Klein Ignác az indexrendszer behozatalát kéri. Botka Sándor a munkanélküliséggel foglalkozik és a szakmai tudással nem bíró nők alkalmaztatása ellen szólal fel. Az ülés az elnök zárószavaival ért véget.

Feldheim Imre * **POSZTOHÁZ** * Kosanht-utca 6.

még mindig a legolesobb bevásárlási hely!

Előadás a kereseti adóvallomásról és a devizabajokról

A kereskedő társulat dísztermében vasárnap délelött 10 órakor a kereskedők gyűlést tartottak. Sesztina Jenő elnök nyitotta meg a gyűlést, üdvözölte a kereskedelmi és iparkamara előadóit s fölkerlte őket előadásuk meg tartására.

Diczig Alajos kamarai fogalmazó tartott előadást először a kereseti adóvallomásokról. Kifejtette hogy a kereseti adóvallomások beadását mulhatatlanul meg kellett volna előznie az általános kereseti adó végrehajtási rendeletét módosító utasításnak, mert részben sok sérelmes pont van az alap végrehajtási rendeletben, amely orvoslásra vár, részben pedig bő számmal található olyan kérdések, amelyek épen a kereseti adóvallomások tartalmára vonatkoznak. Rámutatott az adóvallomások jó és kellő időben való kiállításának fontosságára, mert a kereseti adó alap 1923 január 1-től fogva egyben jövedelemadó alap is, a vallomás helyes kiállításáa további vaxaturáktól mentesít, végül kellő időben való beadása, megszabadít a büntetéstől, amely meglehetősen súlyos mert az, aki április 20 után adja be vallomását 25 százalékos pótlékot fizet, aki pedig csak pénzügyigazgató-sági felhívásra adja be 50 százalékos pótlékot fizet a kivetett adó után.

A gyűlés ezután elhatározta, hogy a pénzügyminiszterhez ítelerszást intéz, amelyben kéri fogja az anyag és árubeszerzés címén levonható tételek tisztázását, valamint egyéb sérelmes és vitás kérdések meilőbbi rendezését.

Radó Rezső kamarai főtitkár volt a következő előadó, aki részletesen ismertette azt a nehéz helyzetet, amelyben az ipar és a kereskedelem a deviza ellátás hiánya következtében jutott, fejtegette kimerítően azokat a nemzetközi, másrészt nemzetgazdasági jellegű okokat, amelyek a mai helyzetet előidézték. Három hónap óta a deviza kiutalás tekintetében a helyzet az, hogy a kereskedelem eltekintve jelentéktelen morzsáktól, kiutalásban egyáltalán nem részesült. Ennek eredménye pedig a magyar kereske-

delem hitelének és becsületének külföldön való teljes lejáratása, másrészt az az óriási valuta veszteség, mely az árukat nagymérvben drágítja. Kalkulációjában a kereskedő biztos alapra támaszkodni nem tud, mert sohasem tudja, hogy tartozásait mikor és milyen kurzussal fizetheti ki. Klvezető utként a devizaforgalom bizonyos mértékű felszabadítását jelölte meg. Ha ez az út és mód sem vezetne eredményre, úgy nincs más út hátra, mint a teljes szabadforgalom visszaállítás.

A gyűlés után Sesztina Jenő elnök köszönő szavaival véget ért.

Bérrautóüzem
Debreczeni Autóforgalmi R.-T.
Hatvan-utca 53. :: :: :: Telefon 728.

Ki adna építkezéshez betáblazással 10 évre kölcsön 3-4 millió koronát, átszámítva aranyvalutára. 10 év múlva színén arany valután háromszorosan fizetem vissza. Ajánlatot „Biztosított tőke” jelige alatt a kiadónivalat továbbít.

Bérmozgalmak

Koronánk romlása következtében az elmúlt héten a bérmozgalmak újabb periódusához érkezünk. A cipészek, patkógyári munkások és az építelakatosok bérmozgalmá után ma a nőiszabó iparban előállott bérmozgalmat foglalkoztatta az iparügyszótály. A munkások 25 százalékos béremelést kértek, hivatkozva arra, hogy a Népszava már közölte a budapesti felnemelt béreket és a debreceni alapszerződés szerint a budapesti béremelés nyomon követi a debreceni emelést. A mai békéltető tárgyaláson a tárgyaló felek nem tudtak megegyezni, mivel a munkaadók arra hivatkoztak, hogy a szaklapjukban még nem közöltetett a budapesti béremelés. — Április 12-én újabb tárgyalás lesz közöttük.

A cipőtelorsész

szakma munkásai és munkáltatói a cipész munkásokhoz hasonló buzavahatás bérszerződést kötöttek. 35 százalékos pótlékot kaptak, amennyiben azonban hat hét alatt a buza 18500 koronás ára 25 százalékos emelkedést mutatna, a munkások kérhetik a bérek leemelését.

A Patkógyár sztrákiá ma véget ért 35 százalékos béremeléssel, a mi-és építelakatosok is munkába álltak ma reggel, miután 40 százalékos béremelést kaptak.

Ejjel a Késes-utcán

Vasárnapról hétfőre virradó éjszaka verekedés zajta verte fel az éjszakai életéről amogy is híres késes-utcat. Egy debreczeni hentes egy katonából álló társasággal szölközött össze és a veszekedésnek az lett a vége, hogy Papp József hentesen a katonák 8 bajonett-szurást ejtettek. Az összetűzés előzményei a következők:

Papp József, Mórícz-utca 6. szám alatt lakó hentes vasárnap este a Pé-tőfi-tér 11. szám alatti vendéglőben mulatott, a mellette levő asztalnál katonák ültek. A hentes két katonával összeszölközött, amelynek során az egyik katonát arcul ütötte. Ezután a hentes az egyik Késes-utcai nyilvános házba ment, ahol ekkorra már sok katoná gyűlt össze. Megvárták míg a hentes hazafelé indul, az ajtóban elesípték és megverték. Papp hentes egy kapukulcsot vett elő és az egyik katonát, névszerint Balogh József vámmört fejbeverte. A katoná megsérült. Erre bajtársai megdühödtek, bajonetteiket előrántották és nyolc helyen megszurták a hentes, aki vérborultan esett össze.

A rendőrségről dr. Vass János rendőrkapitány, ügyeletes tisztviselő, Róza Miklós detektív és nagyszámú rendőrlégénység sietett ki a helyszínre és egy járőrnek átadták a szurkáló katonákat. A telefonon előhívott mentők a vámmör sebtét bekötötték, a súlyosan sérült hentes pedig az egyetem sebészeti klinikájára szállították.

Ugy a rendőrség, mint a katonai hatóságok vizsgálatot indítottak az éjszakai szurkálás ügyében.

Yolanda hercegnő esküvője

Róma, április 9. Yolanda királyi hercegnő esküvőjét a lapok a következő részleteket közlik:

Yolanda hercegnő reggel 9 órakor hagyta el lakosztályát és szülei lakosztályát kereste fel. Az esküvői menet innen indult el reggel háromnegyed 10 órakor. A hercegnő crep-marquin ruhában volt öltözve és fehér látyóval borítva. Heléna királyasszony Marguerite királyné, valamint a többi hercegnők is mind fehér ruhát visel-

tek. Az esküvőt a...
szertartás játszódt...
japáni vázákban el...
kal, orchideákkal és...
okkal volt díszítve...
számára alig volt ele...
melyet a közönség zs...
töltött. Az olasz kormány...
miniszterelnök jelent...
siszták öltözékét vise...
szertartás pontosan 10...
dött, amikor az esküv...
rály vezetésével a ter...
király karján vezette l...
cegnőt, utánok követ...
nó, a vőlegény, a kirá...
és a főméltóságok. A...
rás után a király cere...
után a menet a király...
ment a Paulina kápoln...
rályi pár az oltár jobb...
emelyében, a királyi...
halofaldalon helyezked...
házi szertartást Hon...
végezték, aki hosszab...
bén áldotta meg a jeg...
A hercegnő esküvője...
a Quiránál személye...
ezüst és 10 arany ó...
mindegyiket monogram

Az Osztrák-Magyar záloglevél

Bé...
Az Osztrák-Magyar...
ának zavartalan befeje...
összes utóállamok...
deke, ismét új bonyod...
Liquidáló bizottság r...
mében megkezdették a...
bank forint-névértékre...
veleink bevéltását. A...
és a liquidáló bizotts...
értelmében azonban az...
oszták-forintokra szölk...
iken furcsa átszámítá...
ján be. Egy osztrák...
oszták koronát adnak...
a következő indokolás...
Az 1892-ik törvény...
forintot egyenlővé tette...
magyar koronával. Az o...
— legább is Ausztrál...
utóda a régi osztrák-m...
nak. Hogy ezzel egyen...
gyen, azt már bajosan...
zónitani, hiszen ugyan...
trák-magyar koronára...
esh korona és a magy...
részben a román leu, a...
nár és az olasz lira is...
liquidáló bizottság ép...
egy osztrák-magyar fo...
rát, vagy két esch kor...
hetne, hogy a felszám...
és az igazgatóság mié...
trák koronát választ...
szorul bővebb magy...
összes utóállambeli val...
oszták korona a leg...
bank számára tehát a...
ha osztrák koronában l...
zásait a forintra szölk...
tulajdonosainak. Ezek...
alkamuk belenyugodni e...
rása és akcióit kezdet...
liquidátorok döntése ell...
volt közös bank igazga...
közös ellenére is rag...
oszták forint = 2 osztr...
számítási kulcs, a fo...
zálogjegyek tulajdonos...
szölköznek a liquidáló b...
tésével szemben. Pélo...
akció, amelynek jogosul...
ként az elmondottak ut...
a legybank liquidálása...
honyvodalmakat csak...
a felszámolás munkála...
eredményes gyors bef...
csak Ausztria, hanem az...
utóállamok eminenens ér...

Csodálatos
újdonságok érke...
Arany Bika Diva
Ruhaszöveket, csik...
szövet, k o s z t í m...
öltönytöveket, ková...
velurok, Grenadín...
den színbén, vászna...
rek és kötött áru...
: választékban.
Nagyon olcsó
Telefon 761

Kártyabotrány egy debreczeni szállodában

A kártyaepidémia, amire nemrég is felhívtuk az illetékesek figyelmét, az utóbbi időben szinte féktelenül tombol Debreczenben és a klubokon és társadalmi egyesületek kaszinóin kívül főleg a szállodák a melegegyai. A rendőrség ugyan gyakori razzizással elejét próbálja venni a hazárdjátéknak, azonban a kártyások szemületek és eddig még egy esetben sem sikerült őket rajtakapni. Most azután egy kártyabotrányból kifolyóan a rendőrség két foglalkozás nélküli egyént őrizetbe vett hamiskártyázásért és megindította ellenük az eljárást.

Az történet ugyancsak, hogy az egyik kisebb Piac-utcai szállodában kártyázó társaságnál több százezres differencia állott elő. A hazárdjáték ugyanevezett makoó vállalatját játszották

Csomor József, Baross-utca 21. sz. alatti, Bonyhai László Szondi-utca 22. szám alatti állás nélküli kereskedősegédek és egy közismert debreczeni kereskedő. A játék folyamán a kereskedő pár százezer koronát veszített, a kibicék azonban hamar megállapították, hogy a két kereskedősegéd hamisan játszik. A vesztésben levő kereskedő erre hamis kártyázás miatt fellelmentette partnereit a rendőrségen. Csomort és Bonyhait detektívek előállították a rendőrségen, ahol a kihágási osztályon 30-30 napi elzárásra ítélték őket és internálásukra a kerületi főkapitányságnak javaslatot tettek. A kártyabotránynak egyetlen haszna, hogy a többi szállodákban folyó hazárdjátékok egyelőre beszüntették, mert félnek a rendőrség fokozottabb ellenőrzésétől.

Megtalálták I. Miklós cár politikai végrendeletét

A cári abszolutizmus kiskatéja

(A „Debreceni Független Újság” berlini tudósítójától.)

Berlin, apr. 9. A XIX. század leg-hatalmasabb uralkodójának egyike az oroszok cája, I. Miklós volt. I. Miklós rendkívül érdekes és kimerítő politikai végrendeletet hagyott fára, a későbbi II. Sándor cárra. Erről a végrendeletről az elmúlt hét évtized során a legkülönbözőbb híresztelések láttak napvilágot, pozitív dolgot azonban senki sem tudott róla, mivel II. Sándor apja végrendeletét senkinek sem mutatta meg soha, halála után pedig titokzatos módon elkallódott. Most kutatóknak sikerült a végrendeletet megtalálni és a moszkvai központi szovjet lapja szó szerint közli a rendkívül érdekes, korunkba is kiható történelmi dokumentumot.

Most tudjuk meg, hogy I. Miklós a híres végrendeletet 1835-ben írta, mi-alatt Kalischba utazott, hogy apósát, III. Frigyes Vilmos porosz királyt megkötöztassa. Miklós atyjahangon írta levelét fiához, azonban a tulajdonképeni politikai végrendelet, amely 20 pontból áll, a következő szavakkal kezdődik:

— Parancsolom Neked!
Ezután különböző rendelkezések következnek, amelyeket azonnal hatálya után parancsol teljesíteni. Új bekezdésben felsorolja azokat a személyiségeket, akikben fia feltétlenül bízhat, majd azokat, akik az uralkodócsaládtól tiszteletet és hála érdemelnek. Az 5-ik ponttal megkezdődik a politika. Ebben Miklós cár a következőket mondja:

— Ha Isten megment, valahol felkelés vagy lázadás törne ki, pattanj azonnal lovadra, jelenj meg bátran ott ahol szükséges, hívd csapataidat segítségül, azután ved le a mozgalmat, ha lehet minden vérengzés nélkül. Ha azonban csökönységet tapasztalsz, úgy ne kíméld a lázadókat, mivel, ha néhányat közülök feláldozol, úgy Oroszországot mented meg azzal.

— Ha azután minden ismét rendbe jött, hívd össze az államtanácsot és jelentsd ki, hogy Te feltétlenül és minden vonalon a jelenlegi állapotok fennmaradását kívánod a legesélyesebb változtatás nélkül és remélem, hogy az államtanács minden tagja megduplázza erejét, hogy az én és a Te bizalmat igazolja és segítsen viselni Neked az uralkodás terhét.

— Kezdetben, ha az ügyek vezetését átveszed, kérdezd meg, hogyan voltak a dolgok, mielőtt a kormányzást elfoglaltad és ne változtass azon

semmit, ne cseréld fel az embereket és az eszközöket is hagyjad változatlanul. Egy-két esztendő alatt megtalárod a dolgokat és megismered a népet és azután: — uralkodj!

— Ügyelj mindenre, amit az egyház Számokra kötelességként előír. Általánosságban légy jó, udvarias és igazságos; az igazságosság megkívánja az elnézést és a szigorú is, mindkettőtől elválaszthatatlan. Fiatal vagy, tapasztalatlan, a szenvedélyek most kezdenek kifejlődni. Gondolj azonban mindig arra, hogy a jámborság példaképének kell lemed, mivel életmódonak mindenki számára utmutatásul kell szolgálnia.

— Légy kegyes és bíz csapataidban, gondoskodj rójuk, azonban semmit sem engedj meg a szolgálatban, ami azelőtt tiltva volt.

— A külföldi hatalmakkal ápd a jó viszonyt, védelmezd meg mindenütt az igaz dolgot, ne vessz össze kicsinyeségek miatt, azonban oltalmazd meg mindenütt Oroszország tekintélyét és igaz érdekeit. Ne új hódítások hanem a jelenlegi terület szervezése legyen fő gondod.

— A lengyeleknek sohasem adjad szabadságot, folytasd, amit megkezdünk, az elorosztás nehé munkáját, ne eskökentsd a rendszabályokat, a melyeket elrendeltünk.

— Ezek a főbb pontjai a történelmi érdekességű végrendeletnek. Ha alaposan elolvassuk az egyes pontokat, úgy könnyen megállapíthatjuk azt, hogy ez a végrendelet az utolsó orosz cárt, II. Miklóst is befolyásolta és irányította. Valószínűleg neki is tudomása volt a végrendelet tartalmáról.

Világhírű németországi DEKA kerékpár és motorgummi eredeti gyári Aron kizárólag Rosenbergek és Hammer cégnél Piac-utca 8. kapható.

Varrógépek, kerékpárok, alkatrészek, villanyfeszítelési anyagok
:: :: nagy raktára. :: ::

Használt varrógépeket és kerékpárokat veszünk.

Vetőmagvak BLEYER ANDOR Debreczen, Hatvan-utca 53. sz.

eredeti északnémet takarmány és cukorrépa mag, lucerna- és lóheremag, valamint egyéb nemisített tavaszi vetőmag legelőcsobban beszerezhető

Nagy külföldi társaság Debreczenben jól bevezetett fiókja élére egy helyben, mint a szomsz. dos megyék területén is megfelelő összeköttetésekkel és nagy ismeretséggel rendelkező vezetőt keres.

Pályázatok elbírálás és eddigi működés megjelölésével „Vezetőigazgató” 483-V. jellegűre BLOKNER J. hírdetőirodájába, Budapest, IV. Semmelweis-utca 4. szám alá kérelmek.

HIREK

DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG politikai napilap.

A szerkesztésért felelősen felelős: RÖMER RICHÁRD.

Kiadó: HEGEDÜS és SÁNDOR irodalmi és nyomdai r-t

Előfizetési ár: Egy óra 400 kor. Ennél hosszabb időre előfizetést nem fogadunk el.

Szerkesztőség: Nappal Piac-u. 34. Telefon 10-20. Éjjel Piac utca 49. Telefon 18.

Kiadóhivatal: Piac utca 49. Telefon 18.

— Hőesett a Dunántul. Meteorológiai intézet jelentése: Hazánkban főleg nyugaton volt számottevő esapadékok részben hó) St.-Gothardon 16. Magyaróváron 13. Pápán 13. Győrben 24 milliméter. A hőmérséklet nem változott lényegesen. Időprognózis: Változékony idő várható, sok helyütt esapadékkal, lényeges hőváltozás nélkül.

Győrbeli jelentik: Vasárnap itt egész napon át havazott. Már kora reggel esővel vegyes hó hullott és déltől kezdve heves hóvihár dühöngött, házakat, mezőket, vastag hólepel horította.

— Felkérem a forradalmok idején működő tanítói szakszervezet volt tagjai közül azokat akik metalan emlékének még reá, hogy én 1919. márc. 23-án a kereskedő-társulat dísztermében tartott szakszervezeti gyűlésen a hittudományi karoknak az állami egyetemeken való megszüntetéséről beszéltem s erre nézve indítványt is tettem, hogy szíveskedjenek e lap szerkesztőségének mielőbbi tudomására hozni nevüket és lakásukat. Dr. Zoványi Jenő egyetemi tanár.

— A Délmagyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete debreczeni csoportja folyó hó 15-én vasárnap délelőtt 10 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében tisztújítással egybekötött közgyűlést tart, melyre az egyesületi tagokat ezuton is meghívja az elnökség.

— Utcarendezés, parkirozás. Az utcaburkolások javítási munkálataival kapcsolatban a városi tanács ma délelőtti ülésén foglalkozott a Péterfia-utcai honvédkaszármáyával szemben levő térség rendezésével is. A városi tanács kimondotta ugyanis, hogy a kaszárnyával szemben levő térséget parkiroztatja, aminek következtében szükségessé válik a gyalogjáró és a villamos sínek áthelyezése. A sínek áthelyezése ügyében a Helyi-vasutal szerda délelőtti fog tárgyalásokat folytatni a város.

— Tilos könyvek. Budapestról jelentik: A kereskedelmi miniszter megvonta a postai szállítási jogát Jászay Oszkár „Magyar Kálvária”, „Nagy Feltámadás” című könyvétől, továbbá Münchenben a „Magyaren Schul”, „Ungarns Zine” cím alatt megjelenő német nyelvű átdolgozásától, valamint Bíró Lajosnak Bécsben a „Zsidók útja” című könyvétől.

Uj posztóüzlet!

Legjobb gyapjuszövetek, térfűrhák úgy készen, mint méret után János aron szerkesztők be Bihari Zalmond-nál Piac-u. 16. Alföldi takarékp-alota.

Fontos hirdetés!

Az Appolló Divatruház Piac-utca 67. szám (Miklós-utca sarok)

Értelmezi a t. vásárló közönséget, hogy a tavaszi idényre dus választékban érkeztek a legdivatosabb férfi és női ruhaszövetek, selmek, mosó-árúk, vásznak és zefrek. Mielőtt vásárolna, tekintse meg kirakatait és dusap felszerelt raktárát és meggyőződhetik feltűnő olcsó árairól!!!

tek. Az esküvőt a nagykövetség fogadótermében tartották, ahol polgári szertartás játszódott le. Anagy terem japáni vázákban elhelyezett százekek, orchideákkal és cseresznye virágokkal volt díszítve. A meghívottak számára alig volt elegendő a hely, a melyet a közönség zsufolásig megtöltött. Az olasz kormány élén Mussolini miniszterelnök jelent meg, aki a faszisztaik öltözkéjét viselte. A polgári szertartás pontosan 10 órakor kezdődött, amikor az esküvői menet a király vezetésével a terembe vonult. A király karján vezette be Yolanda hercegnőt, utának következett akirályné, a vőlegény, a királyi család tagjai és a főméltóságok. A polgári szertartás után a király cserclet tartott és ezután a menet a király vezetésével átment a Paulina kápolnába, ahol a királyi pár az oltár jobb oldalán levő emelvényen, a királyi család pedig a baloldalon helyezkedett el. Az egyházi szertartást Honsignore Peccaria végezte, aki hosszabb beszéd keretében áldotta meg a jegyesek frigyét.

A hercegnő esküvőjének emlékére a Quiránál személyzete között 50 ezüst és 10 arany órát osztott ki, mindégüket monogramjával ellátva.

Az Osztrák-Magyar Bank záloglevelei

Bécs, április 9.

Az Osztrák-Magyar Bank liquidálásának zavartalan befejezését, amely az összes utóállamoknak emínsen érdeke, ismét új bonvodalom ínyevérel. A liquidáló bizottság rendelete értelmében megkezdették a volt közös bank forint-nevértékre szóló záloglevelek beváltását. Az igazgatóság és a liquidáló bizottság határozata értelmében azonban ezeket a régi, osztrák-forintokra szóló zálogjegyeket igen furesa átszámítási kurzuson váltják be. Egy osztrák forintért két osztrák koronát adnak, valószínűleg a következő indoklással:

Az 1892-ik törvénycikk az osztrák forintot egyenlővé tette két osztrák-magyar koronával. Az osztrák korona — legalább is Ausztriában — jogutódlia a régi osztrák-magyar koronának. Hogy ezzel egyenlő értékű legyen, azt már bajosan lehetne bebizonyítani, hiszen ugyanelemek az osztrák-magyar koronának utódai a cseh korona és a magyar korona, sőt részben a román leu, a jugoszláv dinár és az olasz lira is. Így tehát a liquidáló bizottság ép ilyen joggal egy osztrák-magyar forintért két litrát, vagy két cseh koronát is fizethetne. Hogy a felszámoló bizottság és az igazgatóság miért épen az osztrák koronát választotta, az nem szorul bővebb magyarázatra. Az összes utóállambeli valuták közül az osztrák korona a leggyengébb, a bank számára tehát a legelőnyösebb, ha osztrák koronában fizeti ki tartozásait a forintra szóló záloglevelek tulajdonosainak. Ezek azonban nem akarnak belenyugodni ebbe az elfárasba és akció kezdeményeznek a liquidátorok döntése ellen. Mivel a volt közös bank igazgatósága a títokzások ellenére is ragaszkodik az 1 osztrák forint = 2 osztrák korona átszámítási kulcshoz, a forintra szóló zálogjegyek tulajdonosai akcióra készülődnek a liquidáló bizottság döntésével szemben. Pélo, hogy ez az akció, amelynek jogosultsága egyébként az elmondottak után kétségtelen, a legybank liquidálása körül újabb bonvodalmakat okoz és megakasztja a felszámolás munkálatait, amelynek eredményes gyors befejezése nemcsak Ausztria, hanem az összes többi utóállamok emínsen érdeke.

Csodálatos szép újdonságok érkeztek az Arany Bika Divatházba.

Ruhaszövetek, csilko; alj-szövet, k o s z t í m és férfi öltönytiszövetek, koverkot és velourok, Grenadinok minden színben, vásznak, zefrek és kötött árúk dus választékban. :: ::

Nagyon olcsó árak! Telefon 765.

renitens volt, míg Rothmannek ott-
 vézése miatt kellett elhagynia a pá-
 lyát. — A DTE megsemmisítő fö-
 lényben, mint macska az egérrel ját-
 szott a NyTVE-vel és végül centerük
 rossz játéka miatt 1:1-es ered-
 ményrel végeztek. — A DEAC otthon-
 nában 1:0-ra verte a szívós és lelkes
 KSE-t. A győztes gólt Fábray rugta
 11-esből. — A DVSC 3:0 arányban
 végzett a fejlődő munkáscsapattal a
 melynek nagy hibája, hogy nem pró-
 bálkozik valami tervszerűséget vinni
 a játékaiba, hanem helyett „rugd-
 előre” módon játszik a futballal.

Berlin—Budapest 1:0. A magyar vá-
 logatottnak mondható Budapest város
 válogatott fájdalmas vereséget szenvedett
 Berlin csapatától. A magyar
 csapat Orth, Molnár és Braun nélkül
 és ezek helyén gyenge tartalékokkal
 indult a küzdelembe és 11-essel vesz-
 tette el a mérkőzést. A tegnapi válo-
 gatott meccs igazolta: az MTK csatá-
 rakkal áll vagy bukik a magyar
 válogatott.

**A DEAC nem ad válogatott játé-
 kost.** Az újdombóvári eset óta állandóan
 kísért a DEAC fenyegetése, hogy
 Siposs miatt nem ad válogatott játé-
 kost Keletnek. A déli meccsel kap-
 csolatban a DEAC vezetősége most
 bejelentette, hogy amennyiben Siposs
 játszik a keleti válogatottban, ők nem
 adnak játékoszt. A DEAC eme állás-
 pontja sportszerűtlen és nem kíván-
 atos, mert senki nem lehet a maga bí-
 rája, ha pedig a DEAC az MLSz tes-
 tületét maga fölött állónak elismeri
 köteles intézkedéseit is tudomásul
 venni. A Siposs-ügy már régen pi-
 hen, már rég el lett intézve és reá-
 való hivatkozással gyengíteni akarni
 az amúgy is gyenge keleti tizen-
 egyet — lelkiismeretlenség. Sok po-
 lémiára az ügy egyébként nem érde-
 mes, a kerületi kapitány remélhetőleg
 napirendre tér a bejelentés felett.

**Mégis április 15-én lesz a kerületi
 mezői futóbajnokság.** Mint jelentették
 a keleti kerület intézőbizottsága az
 április 15-én tartandó kerületi mezői
 futóbajnokság megrendezését május
 6-ára halasztotta el. Mint velünk dr.
 Nánássy Zoltán kerületi előadó közli
 a futóbajnokság mégis április 15-én
 lesz megtartva, mert a MASz köz-
 pontja ragaszkodik a terminushoz. Az
 előadó ezután hozza az érdekeltek tu-
 domására, hogy kedden estig adják le
 nevezéseiket. A mezői verseny a
 DVSC Diószegi-úti pályán környékén
 lesz lebonyolítva.

Értesítés. Tévés hírek forgalomba
 léte miatt közlöm, hogy a kerületi
 mezői futó bajnokság f. hó 15-én dél-
 után 2 órai kezdettel a Diószegi-úti
 vasutas pálya környékén feltétlenül
 meg lesz tartva. Dr. Nánássy, ker.
 előadó.

Gyapjuszöveteket
 Jót és olcsóan kizárólag
Welsz Ignác posztó-
 üzletében
kaphat. Piac-u. 73.

KOZGAZDASAG

Budapesti tőzsde
 Zürichi zárlat: 0.12 és fél

Budapest, április 9.
 Értéktőzsde. Háromnapos üzleti hét
 indult meg ma, mert hétfő, csütörtök
 és pénteken lesz nyitva a tőzsde a
 hivatalos forgalom céljaira. A tőzsde
 irányzata ma határozottan javult, ám-
 bár ez a javulás nem jert ki minden
 értékre. A kosztpréz ma 4-5, 5 és
 fél százalék volt. Olyan jelenségek
 is mutatkoztak a kosztprézpiacon, a
 melyekből arra lehet következtetni,
 hogy válogatnak az igénylők között
 és csak feltétlenül megbízható kezekbe
 adják a heti pénzt. Ebből mindenesetre
 arra lehet következtetni, hogy ezt
 az üzletet is körülbástyázza az óva-
 tososság és nem fognak előfordulni
 olyan esetek, amikor megbízhatatlan
 és gyenge kezek száz és százmilliót
 szednek össze kosztprézből és nem
 csak, hogy nem bírják el az irreálisan
 magas kamatokat, de ügyfeleik
 betétjét kötik a biztosítékokhoz. Ezek-
 ből származtak azután azok az üzle-
 tek, amelyek a tőzsdén kezdődtek és
 a rendőrségen végződtek. Árak:
 Bankok: Angol-Magyar bank 4400
 —800, Agrár 3400—600, Hazai 6600—
 7000, Hermes 2550—700, Magyar Hitel
 32750—6000, Jelzálog 1300—400,
 Leszámitoló 4800—900, Osztrák Hitel

7375—8400, Keresked 39000, Magyar-
 olasz 1500—50.

Takarékpénztárak: Belvárosi 2500—
 700, Általános 8200—600, Hazai 61—
 4000.

Malmok: Borsod-Miskolci 15500—
 7500, Concordia 10900—11300, Buda-
 pesti 34500—6500, Gizella 8000—400,
 Hungária 17—20000, Viktória 70—
 3500.

Bányák és téglagyárak: Beocsini
 128—30000, Kohó 67750—70000, Dra-
 sche 39—40000, Magnesit 265—70000,
 Általános Kőszén 268—83000, Salgó
 109—16000, Urkányi 165—70000.

Nyomdák: Athenaeum 23500—4500,
 Révai 9—11000.

Vasművek és gépgyárak: Ganz-Da-
 nubius 1850—2000000, Ganz-vill. 247—
 68000, Láng 36—9000, Lipták 4300—
 7000, Magyar acél 60600—5000, Rima
 17800—9500, Schlick 18000—9500, Vör-
 ner 4925—5350, Kistarsai 14100—5100.

Különléte vállalatok: Gschwindt 77
 —805000, Bartóti 3125—300, Bóni 13—
 4500, Chinoín 8—9000, Egyes. Izzó 62
 —3500, Textil 3300—4000, Papír 5600—
 6000, Spódium 15—300, Flóra 22750—
 3000, Fővárosi sör 10500—800, Karton
 26500—30250, Királysör 7000—400, Klo-
 tid 11200—600, Krausz szesz 24500,
 Polgári sör 44—6000, Magyar pamut-
 gyár 35—8000, Magyar Cukor 358—
 —80000, Lámpa 29750—31000, Oster-
 melő 51—3000, Gumi 28250—30500,
 Szikra 27—8000, Stummer 200—30000,
 Telefon 26—8000.

Faipari vállalatok: Hazai 12—4000
 Egyes. fa 1600—7000, Lignum (hite-
 fa) 8300—450, Magyar Erdő 8700—
 800, Násici 140—52000, Lichtig 1375—
 850.

Közlekedési vállalatok: Adria 19—
 73000, Atlantika 14300—5400, Közuti
 33000—700, Városi 2000—100, Délyvas-
 ut 14—5000, Levante 90—2000, Állam-
 vasut 61—5000, Trósz 16750—8000.

**Az utótőzsde forgalma nem éltől
 nagyobb méreteket, de az irányzat
 határozottan javult, különösen a promt
 értékekben volt nagy kereslet emel-
 kedő árak mellett, úgy, hogy a promt
 árak is nagyobbak voltak a záró
 árfolyamoknál. A prolongációs díj 6
 és 8 százalék között mozgott. Prolon-
 gált árfolyamok: Izzó 67000 (5000),
 Karton 32,000 (2500), Lámpa 32,000
 (1500), Salgó 122000 (7500), Államvas-
 ut 66000 (4000), Osztrák Hitel 9300
 (700), Magyar Hitel 37500 (2500),
 Schlick 84000 (4000), Georgia 135,000
 (8000), Általános Kőszén 295000
 (22000), Athenaeum 25000 (1500), At-
 lantika 10750 (200), Ganz-Danubius
 2000000 (100000), Ganz-villamos
 270000 (10000).**

**Promtkötések árfolyama az utótőz-
 sdén:** Borsod Miskolci 16500, Concordia
 11100, Budapesti gőzmalom 35750, Gi-
 zella 8200, Hungária 18000, Viktória
 72000.

**Egyegyed háromkor a bécsi szil-
 lárdság hírére élénk üzlet volt. Kül-
 lönségekben azokat a párokat keres-
 ték, amelyeket a bécsi tőzsdén is je-
 gyeznek. Kőszén 295000, Rima 20000,
 Salgó 125000, Államvasut 67000, Osz-
 trák Hitel 9600.**

Zürichi zárlat
 Zürich, március 9. (Zárlat.) Berlin
 258, Hollandia 21425, Newyork 545
 és fél, London 2548, Páris 3675, Mi-
 lano 2710, Prága 1630, Budapest 12
 és fél, Belgrád 545, Varsó 125, Bécs
 76 és fél, osztrák bélyegzett 77, Szó-
 fia 415.

Terménytőzsde
 A mai terménytőzsdén továbbra is
 szilárd volt az irányzat, a malmok
 vásárlási különösen a gabona árát
 erősen megszilárdították, szilárd volt
 az árpa is. Élénk kereslet mellett a
 budapesti malonkartell nagy tétel-
 ket 215 koronás áron nem tudott vá-
 sárolni, tekintettel a rendkívül tar-

SELYMEK
 Crépe de chine
 Georgette
 Japonaise
 minden színben
FRANK SÁNDOR
 nőidivat, cégnél,
 Piac-u. 42.

tőzködő kínálatra. Árú állg volt a
 piacon, 76—78 kilós alapon állomásh
 208—210 koronát fizettek. Egy tétel
 Orosházaról 210 koronába került, 78
 kilós. A rozs szintén élénk, állomáson
 130—35 koronáért kötötték, egy tétel
 130 koronával cserélt gazdát. Ar-
 pában jobb mennyiségű árut 105—
 110 koronával vásároltak. Állomáson
 sörárpa 120—30 korona volt, zabban
 csendes az üzlet. A tengeri is cse-
 des. Egyebekben az üzlet elhanyagolt.
Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszta-
 vidéki 210—12, egyéb 208—210, 78
 kilós tiszta vidéki 213—15, egyéb 210—
 15, rozs 130—35, takarmány árpa
 110—15, sörárpa 120—30, zab 140—
 45, tengeri 100—4, korpa 62—63, lu-
 cerna magyar 750—950, löhere nagy-
 arankamentes 1200—1500, nagyaran-
 kás 1000—300.

Valuták:

	Vétel	Eladás
Napoleon	16200.—	—
Dinár	43.5	45.5
Hollandi forint	1714.—	1774.—
Lei	21.—	23.—
Angol font	20385.—	20985.—
Lira	222.—	232.—
Márka	0.021	0.023
Francia frank	294.—	304.—
Szokol	130.—	136.—
Svájci frank	810.—	840.—
Osztrák korona	0.00625	0.00655
Dollár	4385.—	4535.—
Lengyel marka	0.001000	0.001120

**A devizaközpon-
 t hivatalos árfolyamai**

Devizák:

Belgrád	43.5	45.5
Amsterdam	1714.—	1774.—
Bukarest	21.—	23.—
London	20385.—	20985.—
Berlin	0.021	0.023
Milánó	222.—	232.—
Páris	294.—	304.—
Prága	130.—	136.—
Zürich	810.—	840.—
Bécs	0.00625	0.00655
Newyork	4385.—	4535.—
Varsó	0.001000	0.001120

**Arany és ezüst
 pénzek**
 beváltó helye
Rosenfeld Endre
 banküzlete.
 Petőfi-tér 13. Telefon 295.
 Tőzsdei megbízások
 előnyösen eszközölteknak.
 Értékpapirokra kölcsönöket folyósít.

**Saját készítményű
 bőrdöngők,
 ridikülők és
 bőrtárcák**
 gyári árban kaphatók
FEUERMANN bőrdöngősnél,
 PIAC UTCA 44. SZÁM.

Értesítjük
 a t. hölgyközönséget, hogy
Kossuth-utca 26. szám alatt
 angol és francia nőidivatter-
 met nyitottunk. A legfinomabb
 izlésnek is megfelelő toalette-
 ket pontosan és jutányos árban
 készítünk.

„Belvárosi nőidivatterem“
 Haás Viola és Társa.

Klein Béla
 ócskavas- és nyersanyagkereskedő
 Kísállomás mellett.
 Telefon 6—28.
Fizet:
 Kovacsolt vasért kilónként K 18—
 Kályhaöntvényért „ „ 35—
 Gépjöntvényért „ „ 50—
 Nagyobb tételt kiszállít.
 Hulladékért használható ad.

Debreceni Közvetítőbank
 Részvénytársaság
Ferencz József-ut 42.
 TELEFON 13 34.
FOGLALKOZIK
 bankszerű és kereskedelmi
 ügyletek lebonyolításával.
 Házak és belsek vétele-
 és eladásával.
 Igazgató: **HOFFER SÁNDOR.**

Hirdetmény.
 A Bankgyűlés Részvény-
 társaság f. hó 9-én tartott rend-
 kívüli közgyűlése elhatározta,
 hogy az intézet részvénytőké-
 jét 40,000 drb. 200 K n. é. új
 részvény kibocsátása által
 10,000,000 K-ra emeli fel, a
 következő feltételek mellett:
 1. Minden egy darab régi rész-
 vény négy darab új részvény
 átvételére jogosít 250 K-ás ár-
 folyamon.
 2. Az új részvények a régiel-
 kel teljesen egyenjogúak és így
 már az 1923. év hasznában
 azokkal egytörőmán részesed-
 nek.
 3. Az elővételi jog a régi
 részvényeseknek teljes mérték-
 ben biztosítottak és így minden
 egyes régi részvény birtoka 4
 drb. új kibocsátású részvény
 elővételére jogosít.
 4. Az elővételi jogot f. évi
 április hó 10. napjától kez-
 dődőleg 1923. évi április
 hó 25. napjáig bezárólag az
 intézet pénztáránál lehet gya-
 korolni. E határidő elteltevel
 az elővételi jog többé nem
 gyakorolható.
 Az elővételi jog gyakorlása
 céljából a régi részvények szel-
 venyiveikkel együtt nyújtandók
 be és egyidejűleg egy összeg-
 ben fizetendő az új részvé-
 nyekre a fentebb emített 250
 korona.
 A teljesített befizetésről
 „Elismervény” lesz kiadva,
 melynek ellenében az új rész-
 vények általunk később közzé-
 tendő határidőben lesznek
 kiszolgáltatva.
 Debreczen, 1923 április hó.
 Az Igazgatóság.

**Elsőrendű darabos
 MESZET,**
 oltott meszet, szováti és
 horgolt cserepet, téglát,
 porlandcement, szigetelő
 lemez, betonhomokot,
 deszka- és faanyagot rak-
 tárról azonnal szállít
BARTHA építőközi anyagtelepe.
 Telefon 785. Ispotály-ut 3/b.

Kun József késműves,
 Széchenyi-u. 1.

**Első Debreczeni
 Téglagyár**
 (Horvát-héle)
 a téglá elárusítását
 megkezdte s úgy
 téglá, mint fedélce-
 rép, valamint egyéb
 építkezési anyagok
 : : kaphatók : :
Deák Ferenc-utca
3. szám alatti.

Cséplőgép

6 lóerős, 8 légkörre engedélyezett huzatos gőzkazán, 48 colos cséplővel, kifogástalan üzemi állapotban, összes jó szijazattal, teljes felszereléssel ezidő szerint készpénzfizetés mellett **négymillió koronáért eladó.**

A cséplőgarnitúra Nicholson-gyártmányu, minden gyűrűsketésű 9 éves, a cséplőgéppel helyben is lehet csépelni, jó buzatermő vidéken 2500-tól 3000 mázsáig. A tulajdonosul a gép mezei tekintetű. **Ulm FEHÉR LÁSZLÓ malomtulajdonos Nagyléta, Biharmegye.**

Veszek
legmagasabb árban
aranyat, ezüstöt,
brilliant és gyöngyöket
GRITSCH GYÖNGY Kossuth u. 13.
(Saját ház.)

Molykár elleni
megóvást vállal
ADLER szücs,
Piac-utca 30. szám.

Legujabb tavaszi ujdonságok

Csikos aljszövetek, női- és férfi angol ruhakelmék, koverkot és velour anyagok, grenadinok, vásznak, zefírek, kartonok és voalok nagy választékban

Telefon 10-13

BRUNNER GYULA divatházban

Főtér (Simonffy-u. sarok) Városi bérház.

PIPERE SZAPPANOK — OROSZ KÖLNIVIZEK

Pariümmök · Fogpaszták · Fogkefék · Arckrémek

mindenféle piperecikket legolcsóbban szerezhet be a

KORZÓ DROGUERIÁBAN, Piac-u. 42 Telefon 14 30

A tavaszi keztyük

elkészültek **SCHÖN SÁNDOR-nál**
DEBRECEN, PIAC-UTCA 14., CSAPÓ-UTCA SAROK.

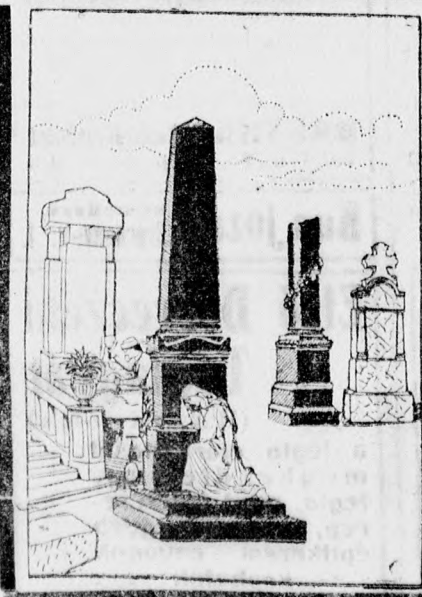
Épületfa, deszka, lécz,

kátrányos fedőlemez és mindennemű építési anyagok legolcsóbban beszerezhetők

Burger és Weinberger fatelepen,

Szoboszlai-ut 1. :: :: :: Telefon 11-82.

Száraz tűzifa házhoz szállítva megrendelhető.

Debreceni Műgyár Rt.
ajánlja teljesen

fagyálló sirköveit.

Nagy választék!

Városi raktár:

Kegyes Ferenc
sirkövezetében Piac-utca 58.

Gyártelep:

Fürdő-u. 2. sz.

SODRONYKERITÉS

tüskés huzal, kerti szerszámok, permetezők

BÉSZLER és DÁVID

(Tulajdonos Dávid Jakab)

vaskereskedésben, a **KOSSUTH-SZOBOR** mellett.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 80 korona, minden további szó 8 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 100 korona, minden további szó 10 korona. — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítanak.

VÉTEL

Aranyat,

ezüstöt, drágaköveket, hamis fogakat legmagasabb árban vesz

Braun Mór

ékszerész, Piac-u. 31. Mihalovits gyógyszertára mellett.

Juhgomyát és tehenturót a legmagasabb napi áron — évi kötésre is — vásárol. Első debreczeni turóüzem, Darabos utca 20. Telefon 668.

Aranyat

ezüstöt, brilliánsot, hamisfogakat magas árban

veszek **Schiffmann** ékszerész Piac 67. Frohner-épület

ELADÁS

SZÁRAZ TŰZIFA

felaprítva és hasábban — valamint

KÖSZÉN

hazaszállítva megrendelhető

Fabehozatali és Kereskedelmi R.-T.

telepen

Homokkerti Gázgyár és Kőraktár között.

Telefon 13-96.

Pesti-u. 2.

Telefon 13-95.

Papírnagyterületben minden szakmabeli munkát jutányosan készítenek. Debreczeni, Kossuth u. 11. sz.

Hencserék, plusz diványok, matracok készen kaphatók Debreczenszky kárpitosnál, Halköz 8.

Ebédidők, hálók, butorok legolcsóbban beszerezhetők Piac-utca 83. sz. udvarban

Selyem emnyör

alkalmi ajándékul **Göröcs Lajosnál** Batthyányi-utca 26.

Mérlegképes könyvelő órai könyvelést vagy bármilyen irodai munkát vállal. Cím a kiadóhivatalban.

Bőr-

gobelin garnitúrák, plusz diványok, matracok, hencserék, berszely fotelek kaphatók Szántó kárpitosnál, Zugó-utca. Telefon.

Mauthner-féle magvak

megérkezők, állandóan kaphatók Lőrincz Károlynál, Hatvan-utca 36.

Pánzszekeány Ottó Lange-féle 2 számú eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó családi ház!

Tócsokert, Faiskola-utca 7 szám alatt, veteményeskerttel és gyümölcsfákkal, kuttal, istállóval, fűskamrával, sertésállal, külön bacomfludvarral. Értekezni a helyszínen özv. Polgári Gáborné tulajdonossal.

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, brilliánsot, zálogcédlőket vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály. Hatvan-utca 2. szám. I emelet

Használt üveget

legmagasabb árban vásárol

Fábián

palack-kereskedő. Hatvan-utca 5. Hívásra házhoz megy.

Német

nevelőnő kerestetik május elsőjére gyermekek mellé, ki házi teendőket is segítkezik. Bethlen-utca 18.

Lapkihordó asszony

felvétetik lapunk kiadó hivatalában Piac-utca 49.

Pianinót

adok használatra annak, aki kettő hónapra 300.000 K kölcsönt ad. Kamatot a használaton kívül is fizeték. Esetleg eladó is. Cím a kiadóhivatalban.

Mérlegképes

könyvelő órai könyvelést vagy bármilyen irodai munkát vállal. Cím a kiadóhivatalban.

VEGYES

Pálhalkatózó üstök, mosó- és cserüstök kész. legolcsóbban Mándoki rézművesnél. Arany János-utca 13. sz. Ócska vörösszet napi áron vesz.

Sapkaüzem

mérték szabó szapkát, gépelt kalapot. Dus raktár Schön-nél Piac-utca 6. és az üzemből Kúcsóvársátról 19/a. Szabóknak árendésmény.

Uj kárpitos műhely!

Van szerencsém értesíteni a t. közönséget, hogy

Hatvan-utca 41. sz. alatt kárpitos műhelyt

rendeztem be, hol állandóan raktáron tartok diványokat, foteleket, hencsereket stb. a leg-egyszerűbbtől a legfinomabbá kivitelig.

Megrendelésre bármilyen e szakmába vágó munkát — javításokat is — szolid árban, leg-jobb kivitelben és üzleti ertnyöket is szakszerűen készítenek.

Précz Benő

kárpitos. Hatvan-utca 41.

Elsőrendű

berlini sapkakészítés. Mindennemű civilsapkák, gépelt kalapok leg-jobb kivitelben készülnek. Finom sapkák kész. is kaphatók. Széchenyi-utca 16., kereszt-épület.

Női

ruha varrást, átalakítást elvállalom. Kiváncra házhoz is elme-nyek Bundi-utca 3.

Izléses,

tartós, szép, gobelin

selyem, moaré fal

festést,

mázoló munkát

készít

Mandel Lajos

Péterfia 36. Telefon 14-61.

Női

ruha varrodámot megnyitottam, hol mindennemű ruhavarrást elfogadok. Vörösmarty-u. 7.

FÜ

Debrecen, XXI.

Magyar a jóvát Románia

Páris, április 10. M. forrásból értesülünk, a bizottság most a Magyarországi jóvátételi ügyekről tárgyal. A napokban magyar jóvátételi képviselői, a kis Nemzet, a jóvátételi tagja képviselte.

A bizottság a budapesti ülése után a jóvátételre való be-nyújtandó iratokról tárgyal. Ugyanis ezen a címen 5 millió megállapítású és a jóvátételre való levonású k.

Az ülése csak az a delegátus szólt fel. Bradbury angol delegátus mellett az arra, hogy Magyaror-

Ma újra

A mezőgazdasági

Budapesti

A husvétit szünetre az első ülést és bemutató felgyűlést, majd a női előterjesztéseit.

Gróf Bethlen István törvényjavaslatot nyújtott be a szőlő- és szőlőművelésről. A javaslat emelésekor a pénzügyminiszter beszélt.

Ezután a gazdasági miniszter beszélt a szőlőművelésről. A javaslat emelésekor a pénzügyminiszter beszélt.

A javaslat — ügyelnie kívánja azt a munkaviszonyt, meg akarja kimutatni, hogy teljesen kéréslet és kínálat tervnyesülésének. E javaslat címe nem egyáltalán a javaslatot megfogalmazó, mert az a mindig a gyengébbet foglalná. (Zaj a hátsó.) A javaslatot emelésekor a pénzügyminiszter beszélt.

A munkások nehéz helyzetbe kerültek a mezőgazdasági munkásság és a munkásság munkásságának kiszorítására.

Denes István: Félre kell tenni a mezőgazdasági munkásság munkásságának kiszorítására.

Halász Móric: Szükség van-e a mezőgazdasági munkásság munkásságának kiszorítására?

Drózdty: A gazdasági munkásság munkásságának kiszorítására.

Cserty József: A gazdasági munkásság munkásságának kiszorítására.

Cserty József: A gazdasági munkásság munkásságának kiszorítására.

Cserty József: A gazdasági munkásság munkásságának kiszorítására.